

Plafonarea preturilor la electricitate poate frâna introducerea regenerabilelor si pune în pericol siguranta aprovizionarii,avertizeaza reglementatorii europeni

Prima analiza a Uniunii Europene privind criza energetica respinge reformele propuse de Spania, reglementatorii europeni avertizând ca stabilirea unor limite pentru preturile electricitatii poate frâna introducerea regenerabilelor si pune în pericol siguranta aprovizionarii, scrie cotidianul spaniol "El Pais".

Primul raport al autoritatilor europene de reglementare în domeniul energiei privind proiectarea pietei de electricitate considera contraproductiva ideea spaniola de modificare a sistemului de formare a preturilor si, de asemenea, vede drept periculoasa pentru stabilitatea pietei propunerea de a permite ca, în mod exceptional, fiecare tara sa opteze pentru un sistem propriu de formare a preturilor, o idee care a circulat în departamentul vicepresedintei Guvernului spaniol, Teresa Ribera.

Analiza a fost solicitata de Comisia Europeana ca urmare a tensiunii politice provocate de preturile record înregistrate în ultimele saptamâni pe piata angro de electricitate. Raportul definitiv va fi publicat în aprilie. Dar, luni, Agentia de Cooperare a Reglementatorilor din domeniul Energiei (ACER) a publicat o versiune preliminara a analizei, care combate deja destul de puternic atât "diagnosticul de criza" facut de Guvernul spaniol, cât si "retetele" emise pentru a o solutiona, mai arata "El Pais".

Ribera a insistat miercuri pe necesitatea "unui cadru european adecvat, care sa corecteze si sa actualizeze ceea ce nu functioneaza".

"Combustibilii fosili, tot mai scumpi, nu trebuie sa îngreuneze sau sa distorsioneze beneficiile tranzitiei energetice", a spus ea. Ribera considera, de asemenea, esential "sa se evite ca pretul CO2 sa duca la o factura inaccesibila si injusta pentru familii si industria eficienta", ceea ce s-ar putea realiza printr-o reforma a pietei de emisii.

Spre deosebire de Departamentul lui Ribera, ACER considera ca escaladarea preturilor nu se datoreaza problemelor sistemului de formare a preturilor si nici manipularii pietei. Reglementatorii au concluzionat ca "principala cauza a fost majorarea pretului gazelor, provocata de cresterea cererii si dinamica furnizarilor de gaze naturale lichefiate". Alti factori, precum scumpirea drepturilor de emisii de CO2 sau nivelul redus al rezervelor de gaze "au avut un rol secundar".

Legat de posibila manipulare a pietelor, Agentia europeana recunoaste ca este posibila, Dar semnaleaza ca "în prezent nu exista nici semnale clare nici dovezi ale unei manipulari sistematice sau de trafic de informatii privilegiat". În ceea ce priveste posibila manipulare a pietei de emisii, face trimitere la ancheta ceruta de Comisia Europeana. Dar surse comunitare atribuie cresterea cotelor drepturilor de emisie raspunsului operatorilor la politicile de mediu ce încurajeaza tranzitia energetica. Dupa recentul summit de la Glasgow, unde s-a facut un alt pas spre decarbonizare la nivel mondial, piata drepturilor de emisii a înregistrat un avans pâna la cote record.

Pericol pentru strategia de decarbonizare

Mai dura, daca e posibil, este evaluarea facuta de reglementatori unora dintre ideile emise de Spania pentru combaterea evolutiei preturilor. Desi raportul nu mentioneaza Spania, analiza se concentreaza pe propuneri precum plafonarea preturilor la energia electrica produsa pe baza de gaze, stabilirea unui nivel al pretului electricitatii pornind de la o medie care sa tina cont de aportul mai ieftin a regenerabilelor sau fragmentarea pietei pentru ca fiecare tara sau grup de tari sa aplice propriul concept de "pret just", mai relateaza "El Pais".

Agentia reglementatorilor europeni subliniaza ca toate aceste propuneri, majoritatea înaintate sau sustinute de Spania, "presupun o deviere semnificativa a actualei pietei de electricitate din Europa". Și avertizeaza ca trebuie studiate cu extrema precautie, pentru ca pot provoca daune colaterale de subminare a politicilor europene în sectorul energetic, în special, în impulsionarea unei decarbonizari care sa fie efectiva din punct de vedere al costurilor.

Deocamdata, semnaleaza ACER, exista riscul de "a pune în pericol securitatea aprovizionarii pe termen mediu si, posibil, si pe termen scurt". Cauza acestui risc, spun reglementatorii, va fi ca interventia în preturi ar putea lasa în afara pietei anumiti producatori, care s-ar vedea obligati sa vânda în pierdere, si va frâna intrarea de noi competitori dispusi sa acopere cresterea cererii.

Previzibila crestere a surselor regenerabile într-o serie de tari va provoca, în plus, conform Agentiei, o crestere a volatilitatii preturilor în anumite ore ale zilei. Și fara semnale clare de preturi pe piata, anumiti operatori s-ar putea replia si pe termen lung va deveni mai costisitoare integrarea generatiei de regenerabile.

Reglementatorii concluzioneaza ca aplicarea unor vârfuri de pret la anumite tehnologii ar putea declansa o fragmentare a pietei europene de electricitate, dupa mai mult de doua decenii de eforturi pentru stabilirea unor reguli comune pentru toti membrii UE. ACER sa asigure ca integrarea pietelor "reduce volatilitatea preturilor si optimizeaza utilizarea de resurse în toata Europa". Ei subliniaza ca sistemul în vigoare "a mentinut, în medie, preturile la electricitate în UE mai scazute decât daca nu s-ar fi aplicat".

Raportul adauga faptul ca sistemul actual, în care pretul electricitatii se stabileste în fiecare zi pe baza sursei celei mai scumpe care participa la licitatie, faciliteaza aparitia de noi tehnologii de generare care necesita o investitie initiala ridicata. Regenerabilele vor beneficia astfel de preturile mai ridicate determinate de sursele cu costuri operationale mari.

"El Pais" mai scrie ca reglementatorii admit ca Spania, împreuna cu Irlanda, se afla în grupul tarilor cele mai afectate de actuala criza a preturilor la electricitate. Dar pune aceasta pe seama interconectarii reduse a celor doua tari cu restul pietei, care este de numai 4%, respectiv 1%. Raportul semnaleaza ca în ambele cazuri, escaladarea preturilor se datoreaza unei excesive dependente de gaze ca sursa complementara pentru facilitarea tranzitiei energetice spre o piata fara emisii.

Raportul estimeaza, însa, ca aceasta criza se va atenua în aprilie 2022. Și justifica optimismul pe baza pietelor futures ale gazelor, care anticipeaza o drastica scadere primavara urmatoare. Dar, adauga doua note semnificative de precautie: preturile pe piata futures se modifica în mod continuu si "Europa continua sa fie vulnerabila la o crestere a cererii legata de conditiile meteorologice".